

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-06-13 Nr. 429-129
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) prašymą išnagrinėti tarp jo ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas ir bankas yra sudarę mokėjimo paslaugų teikimo sutartį, kurios pagrindu pareiškėjui atidaryta mokėjimo sąskaita (toliau – Sąskaita) ir teikiamos kitos mokėjimo paslaugos.

2024 m. gegužės 17 d., 21 d. ir 24 d. į Sąskaitą buvo bandyta atlikti tris mokėjimus USD valiuta¹, tačiau bankas atsisakė įskaityti jų sumas į Sąskaitą ir grąžino šias sumas jų siuntėjui (toliau – Lėšų siuntėjas).

Pareiškėjui pareikalavus banko atlyginti nuostolius, kuriuos pareiškėjas teigė patyręs dėl pirmiau nurodytų mokėjimų sumų neįskaitymo į Sąskaitą, bankas sumokėjo pareiškėjui 130 USD ir 650 Eur pinigines kompensacijas bei suteikė jam galimybę kurį laiką nemokamai naudotis paslaugų planu „Metal“, kurio piniginė vertė yra 101,94 Eur, tačiau kitų pareiškėjo įvardytų nuostolių neatlygino.

Nesutikdamas su banko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką. Pareiškėjas reikalavo, kad bankas atlygintų jam 26 718,56 Eur dydžio nuostolius. Reikalaujamus atlyginti nuostolius pareiškėjas argumentavo tuo, kad: 1) Lėšų siuntėjas, negalėdamas pervesti pareiškėjui skirtų lėšų USD valiuta į Sąskaitą ir pervesdamas jas į pareiškėjo mokėjimo sąskaitą kitoje finansų įstaigoje, konvertavo šias lėšas į Eur valiutą pareiškėjui nepalankesniu, lyginant su banko tuo metu taikytu, USD valiutos keitimo į Eur valiutą keitimo kursu, ir 2) pareiškėjas negalėjo 11 dienų naudotis jam priklausančiomis lėšomis.

Atsiliepime bankas nurodė nesutinkantis su pareiškėjo reikalavimu ir prašė jį atmesti. Bankas pripažino, kad 2024 m. gegužės 17 d., 21 d. ir 24 d. į Sąskaitą bandyti atlikti mokėjimai buvo atmesti dėl banko vidaus sistemos sutrikimų, pasireiškusių tuo, jog banko automatizuotos vidaus sistemos priskyrė pareiškėją klientų kategorijai, kuriai taikytini atitinkami limitai dėl jų mokėjimo sąskaitose atliekamų mokėjimo operacijų USD valiuta, tačiau teigė, kad banko faktiškai išmokėtos (suteiktos) pareiškėjui kompensacijos, banko nuomone, atlygino pareiškėjo nuostolius, kuriuos pareiškėjas galimai patyrė (galėjo patirti) dėl pirmiau nurodyto sutrikimo, ir dėl to pareigos atlyginti kitus pareiškėjo įvardytus nuostolius bankas neturi.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Šalių ginčas kilo dėl banko atsisakymo atlyginti pareiškėjo įvardytus nuostolius (26 718,56 Eur), kuriuos jis teigė patyręs dėl banko kaltės, pagrįstumo.

¹ Iš pradžių 115 046,43 USD, pakartotinai 114 988,93 USD, o vėliau 60 000 USD.

Ginčo šalis sieja sutartiniai mokėjimo paslaugų teikimo santykiai. Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą, mokėjimo paslaugų teikimą, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas.

Kaip matyti, pareiškėjo keliamas bankui reikalavimas yra susijęs su galimu sutartinės civilinės atsakomybės bankui taikymu.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir pasisakyti dėl pareiškėjo bankui keliamo reikalavimo pagrįstumo, būtina nustatyti, ar nagrinėjamu atveju yra pagrindo taikyti bankui sutartinę civilinę atsakomybę už pareiškėjo įvardytų nuostolių patyrimą.

Pagal civilinės atsakomybės sampratą, civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas, o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.245 straipsnio 1 dalis). Civilinė atsakomybė atsiranda esant asmens, įpareigoto atlikti atitinkamus veiksmus ar nuo jų susilaikyti, neteisėtiems veiksams ar neveikimui, kaltei dėl šių neteisėtų veiksmų padarymo ar neveikimo, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp veiksmų ar neveikimo ir atsiradusios žalos (CK 6.246–6.249 straipsniai)². Kasacinis teismas savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad sutartinei civilinei atsakomybei žalos (įskaitant negautas pajamas) atlyginimo forma (CK 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnis) taikyti nepakanka sutarties neįvykdymo (pažeidimo) fakto – šio teisių gynimo būdo taikymas sietinas su dar trimis sąlygomis – žala (CK 6.249 straipsnis), priežastiniu neteisėtų veiksmų (sutarties pažeidimo) ir žalos ryšiu (CK 6.247 straipsnis) ir skolininko kalte (CK 6.248 straipsnis). Sutartinei civilinei atsakomybei taikyti yra būtinas šių sąlygų visetas – bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja civilinės atsakomybės taikymo galimybę³.

Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad pareiškėjo siektos gauti į Sąskaitą lėšos nebuvo įskaitytos į Sąskaitą dėl nuo banko priklaususių aplinkybių ir bankas, pripažindamas tai, išmokėjo (suteikė) pareiškėjui kompensacijas, kurių bendra pinigine vertė yra apie 870 Eur.

Kreipdamasis į Lietuvos banką, pareiškėjas, nors ir įvertino papildomai reikalaujamą atlyginti žalą (nuostolius) konkrečia suma (26 718,56 Eur) bei bendrais bruožais nurodė aplinkybes, kuriomis remdamasis, subjektyviai apskaičiavimo papildomai reikalaujamos atlyginti žalos dydį, objektyvių įrodymų, leidžiančių teigti, kad banko jam faktiškai išmokėtos (suteiktos) kompensacijos nepadengė tiesiogiai nuo banko priklausiusių aplinkybių pareiškėjo galimai patirtų nuostolių ir (arba) kad pareiškėjo papildomai reikalaujami atlyginti nuostoliai yra tiesiogiai susiję su būtent banko veiksmais, nepateikė.

Primintina, kad, kreipdamasis į Lietuvos banką, pareiškėjas, be kita ko, reikalavo, jog bankas atlygintų jam Lėšų siuntėjo galimai savo iniciatyva ir (arba) su pareiškėju iš anksto sutartomis sąlygomis atliktus pareiškėjui skirtų lėšų USD valiuta konvertavimo į Eur valiutą kaštus, kurie, remiantis bylos duomenimis, buvo įtakoti to, kad pareiškėjas nurodė Lėšų siuntėjui siųsti lėšas į pareiškėjo mokėjimą sąskaitą kitoje finansų įstaigoje Eur valiuta. Aplinkybė, kad Lėšų siuntėjas pritaikė kitokį, negu bankas įprastai visiems savo klientams taiko, USD valiutos konvertavimo į Eur valiutą kursą, Lietuvos banko nuomonė, nelaikytina objektyviu ir pakankamu pagrindu teigti, kad bankas atsako už savo klientų, įskaitant pareiškėją, ir trečiųjų asmenų sutartiniuose santykiuose taikomų mokėtinų lėšų valiutos konvertavimo kursų ir (arba) su tuo susijusių mokesčių dydžių nesutapimus su banko įprastai savo klientams taikomomis sąlygomis.

Pažymėtina ir tai, kad didžiąją savo reikalaujamos atlyginti žalos dalį (25 996,95 Eur iš 26 718,56 Eur), pareiškėjas subjektyviai motyvavo tik tuo, kad 11 dienų negalėjo naudotis jam priklausančiomis lėšomis, tačiau objektyvių įrodymų, kurie galėtų pagrįsti, jog nurodytu laikotarpiu pareiškėjas dėl to patyrė kažkokių faktinių nuostolių, nepateikė⁴.

Kasacinis teismas yra konstatavęs, kad žala, kaip civilinės atsakomybės sąlyga, ir jos dydis nėra preziumuojami⁵. Tai reiškia, kad žala ir jos pinigine išraiška – nuostoliai, turi būti pagrįsti: pareiškėjas turi pareigą įrodyti, kad žala yra reali, ir pagrįsti jos dydį. Pateikti nuostolių dydį patvirtinančius ar paneigiančius duomenis yra ginčo šalių pareiga.

Įvertinus byloje žinomų ginčo aplinkybių visumą, įskaitant banko nagrinėjamu atveju

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2002 m. balandžio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje UAB „Vasario koncernas“ v. Teisingumo ministerija, bylos Nr. 3K-3-600/2002.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-144-915/2018, 31 punktas.

⁴ Pareiškėjas pateikė 2024 m. birželio mėn. algalapio kopiją, nors mokėjimai, kurių sumos nebuvo įskaitytos į Sąskaitą, buvo atlikti 2024 m. gegužės mėn. Reikalaujamos žalos, kurią teigė patyręs dėl negalėjimo 11 d. naudotis jam priklausančiomis lėšomis, dydį pareiškėjas skaičiuoja nuo 70 818,95 Eur sumos, t. y. padalinęs šią sumą iš 30, tada padauginęs iš 11 ir taip gaudamas 25 966,95 Eur.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. liepos 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-314-378/2017.

pareiškėjui faktiškai išmokėtų (suteiktų) kompensacijų piniginę vertę⁶, ir nenustačius sutartinės civilinės atsakomybės taikymo bankui dėl pareiškėjo ginčo nagrinėjimo metu papildomai reikalaujamų atlyginti nuostolių (26 718,56 Eur) sąlygų, objektyvaus pagrindo laikyti ginčo nagrinėjimo metu pareiškėjo keliama bankui reikalavimą pagrįstu ir jį tenkinti nėra, todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmestinas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (arba) teiginį⁷.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁶ Remdamasis bylos duomenimis ir šalių pateiktais įrodymais, objektyvaus pagrindo teigti, kad banko pareiškėjui išmokėtos (suteiktos) kompensacijos buvo nepakankamos atlyginti dėl lėšų neįskaitymo į Sąskaitą pareiškėjo patirtas tiesiogines išlaidas (pvz., mokėjimų, kurių sumos nebuvo įskaitytos į Sąskaitą, vykdyme dalyvavusių finansų įstaigų taikyti komisiniai mokesčiai) ir (arba) laikinus nepatogumus (pvz., trumpalaikis negalėjimas pasinaudoti lėšomis, kurias, bankui atsakius įskaityti jas į Sąskaitą, pareiškėjas gavo į savo mokėjimo sąskaitą kitoje finansų įstaigoje), Lietuvos bankas neturi.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.